

Škole i predškolske ustanove u opštini Hässleholm

Uprava za djecu i obrazovanje nadležna je za predškolske ustanove, pedagošku brigu, klubove za učenike, osnovne, srednje i specijalne škole, kao i za školu kulture.

Dok vi radite ili studirate, vaše dijete, dok ne napuni 12 godina, ima pravo na mjesto u predškolskoj ustanovi, u klubu za učenike ili u ustanovi za pedagošku brigu. Vi koji imate djecu starosti 1-6 godina imate pravo na mjesto i ako ste u procesu traženja zaposlenja ili ako ne radite da biste se brinuli o mlađoj djeci. Za mjesto u predškolskoj ustanovi ili u klubu za učenike plaća se određena taksa. Djeca starosti između tri i šest godina imaju pravo na mjesto u predškolskoj ustanovi koje je oslobođeno plaćanja takse petnaest sati sedmično.

U Hässleholmu postoji dvadesetpet osnovnih škola sa klubovima za učenike, oko pedeset predškolskih ustanova i srednja škola. Specijalne škole za djecu sa smetnjama u razvoju postoje u nekoliko osnovnih škola, a za srednjoškolce sa smetnjama u razvoju postoji specijalna srednja škola. Sva djeca u Švedskoj moraju ići u školu, školovanje je besplatno. Vi kao staratelj imate odgovornost da vaše dijete ide u školu.

Od godine kada vaše dijete puni šest godina, ono će imati mjesto u školi u blizini vašeg doma. Prve godine dijete ide u predškolski razred. Predškolski razred nije obavezan, ali većina djece u Švedskoj učestvuje u nastavi koju predškolski razred nudi i koja ih priprema za školu. Od godine kada dijete puni sedam godina počinje obavezno devetogodišnje obrazovanje u osnovnoj školi.

Nakon završene osnovne škole, moguće je izabrati srednju školu ili, ako je osoba starija od 19 godina, drugo obrazovanje. U Hässleholmu se mladim ljudima koji su se doselili u Švedsku kad im je bilo 16-20 godina nudi školovanje u Centru za omladinu. Centar za omladinu je pripremna srednja škola u kojoj se težište stavlja na nastavu švedskog jezika. U Centru za omladinu učenici mogu osim švedskog da uče i druge predmete da bi ispunili uslove za upis na nacionalni program u srednjim školama. Za ispunjavanje uslova za upis potrebno je najmanje osam zaključnih ocjena od kojih su ocjene iz švedskog i još jednog

jezika obavezne. Informacije o zahtjevima za dobijanje zaključnih ocjena možete pronaći na

<http://www.skolverket.se/laroplaner-amnen-och-kurser/grundskoleutbildning/grundskola/svenska-som-andrasprak>

Zavisno od udaljenosti od škole, nudi se besplatan školski prevoz. Kao staratelj imate pravo da svom djetetu izaberete drugu školu, ali onda vi snosite moguće troškove prevoza do i od škole.

U školama i predškolskim ustanovama služe se besplatni obroci za djecu i učenike. Obroci mogu biti posebno prilagođeni djeci kojoj je to potrebno iz medicinskih ili religioznih razloga.

U osnovnim i srednjim školama rade školska medicinska sestra i ljekar, kao i školski psiholog i socijalni radnik.

Pravila za održavanje reda i ravnopravan tretman

Da bi svima bilo dobro u predškolskoj ustanovi/školi i da bi se svi mogli razvijati, svaka škola ima pravila za održavanje reda i plan za ravnopravan tretman koji obuhvata školsko osoblje i učenike.

U školi je zabranjena diskriminacija na bazi pola, etničke pripadnosti, seksualne orijentacije, religije ili druge vjeroispovijesti, hendikepa, starosti, transpolnog identiteta ili izraza.

Omalovažavanje i vrijeđanje je takođe zabranjeno. U predškolskoj ustanovi/školi ne smije doći do nasilja, ni fizičkog ni psihičkog. Konflikte rješavamo razgovorom. Odrasli su dostupni u svim kontekstima.

Saradnja između kuće i predškolske ustanove ili škole

Kao staratelj uvijek ste dobrodošli kada želite da posjetite predškolsku ustanovu, klub za učenike ili školu. Saradnja između vas i predškolske ustanove/škole je važna za sigurnost i razvoj vašeg djeteta. U školi ćete dobiti podatke za login za kompjuterski program Schoolsoft gdje možete pronaći informacije kako o školskom napretku vašeg djeteta tako i o dešavanjima u školi.

Predškolska ustanova/škola ima odgovornost za nadzor. Ako vaše dijete izostane iz predškolske ustanove/škole, morate nas o tome obavijestiti prije početka školskog dana. Škola će kontaktirati policiju ili Upravu za socijalna pitanja ako ne uspijemo da stupimo u kontakt s vama u vezi sa neprijavljenim izostankom iz škole. To je u cilju sigurnosti vašeg djeteta i zato je važno da predškolska ustanova/škola uvijek ima vaše važeće kontaktne podatke.

Bićete pozvani u predškolsku ustanovu/školu na razgovor o razvoju vašeg djeteta u odnosu na ciljeve i kriterijume znanja kojima se školska djelatnost rukovodi.

Kao staratelj uvijek slobodno možete da date svoja gledišta. Preko školskog organa za saradnju, roditeljskog savjeta/udruženja/lokalne uprave možete zajedno sa drugim roditeljima da utičete i učestvujete u radu škole.

Ako vas zanimaju dodatne informacije o školama i predškolskim ustanovama u Hässleholmu, pogledajte www.hassleholm.se

Dodatne informacije o školi u Švedskoj možete naći u brošuri Zavoda za školstvo *Predškolska ustanova je za vaše dijete* i *Škola je za vaše dijete*, kao i *Klub za učenike je za vaše dijete*. Ove brošure dobijate kada dođete na razgovor za upis vašeg djeteta u predškolsku ustanovu/školu.

Nastava maternjeg jezika

Učeniku čijem staratelju maternji jezik nije švedski već neki drugi jezik nudi se nastava maternjeg jezika iz tog jezika ako

1. se taj jezik svakodnevno govori u kući i ako
2. učenik ima osnovno znanje tog jezika.

Direktor donosi odluku o nastavi maternjeg jezika. Preduslov je da najmanje pet učenika u opštini želi da uči isti jezik i da postoje odgovarajući nastavnici tog jezika.

Za učenike kojima je maternji jezik jedan od jezika manjina, važi da se nastava iz tog jezika nudi iako se taj jezik svakodnevno ne koristi. Nastava iz jezika manjina mora biti ponuđena bez obzira na broj učenika.

Švedski kao drugi jezik

Švedski kao drugi jezik zamjenjuje, ako direktor to odluči, predmet švedski za:

- 1. učenike koji nemaju švedski kao maternji jezik već neki drugi jezik,*
- 2. učenike kojima je švedski maternji jezik i koji su u našu školu prešli iz škole u inostranstvu i*
- 3. učenike useljenike kojima je švedski glavni jezik u komunikaciji sa jednim starateljem.*

Pravo na nastavu švedskog kao drugog jezika važi bez obzira na nivo znanja na kom se učenik nalazi pošto svi učenici imaju pravo na obrazovanje koje polazi od njihovog nivoa znanja. Zaključna ocjena iz švedskog kao drugog jezika je izjednačena sa zaključnom ocjenom iz švedskog i predmet se može učiti tokom cijelog školovanja.

Mentor za učenje na maternjem jeziku

Mentor za učenje je mjera za pomoć u učenju koju škola može primijeniti ako učenik ima potrebu za tim. Rad sa mentorom za učenje se može organizovati na razne načine u zavisnosti od toga kako učenikova potreba izgleda.